

Ramazan Bayramı Vaazı

(21 Nisan 2023 Cuma)

Bizleri on bir ayın sultanı Ramazan ayı ve Kur'an'ın indirildiği bin aydan daha hayırlı olan Kadir gecesini idrak ederek bir Ramazan Bayramı sabahına erişiren Rabbimize nihayetsiz hamd-ü senalar olsun! Bayramları neşe ve sevinç günleri olarak ilan eden Vahyin ilk muhatabı Efendimiz Hz. Muhammed Mustafa (s.a.s.)'e sonsuz salat ve selam olsun! Rabbim ömrümüzü Ramazan, Ahiretimizi bayram eylesin.

İhya ettiğimiz Ramazan ayında büyük bir imtihan verdik. Yüce Rabbimizin Rahmet pınarlarından doya doya içtik. Kur'an sedalarıyla, Ezan nâmeleriyle ve vahiyle ruhlarımız beslendi. Mukabeleler, Teravihlerdeki manevi hava ruh dünyamızı canlandırdı. Tuttuğumuz Oruç sayesinde oda bizi tuttu günahlardan korunduk. Sahurlarla bereketlendik. İftar davetleriyle, zekât ve fitrelerle paylaşmayı öğrendik. Camilerimiz cemaatle, gönül dünyamız sevgi ile dolup taşı. Dualarımız, Rabbimize ulaştı. Kardeşlik, dayanışma, yardımlaşma duygularımız güçlendi. İbadet zevkini tattık. İrademizi kontrol altına aldık. İşte böyle güzelliklerle dolu bir ayın sonunda, nihayet bu bayram sabahına ulaştık. Şükürler olsun Rabbimize ki bayram sevincini yaşıyoruz.

Bu sevinçle Bugün Ramazanın elimizden uçup gitmesine üzüldürken Rabbimizin bizlere sunduğu bayram sevinciyle mutlu ve huzurluyuz. Bayram kaynaşmanın, sevgi ve barışın milli birlik ve beraberliğin sağlandığı en güzel bir vesiledir.

Bayram Müslümanların bir araya gelmesinin en güzel vasıtasıdır. Bir araya gelen insanlar birbirlerinin sevincini, üzüntüsünü paylaşırlar. Bu da İslam'ın bize yüklediği en kutsal görevdir. Zira Peygamberimiz buyurdu ki

قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : « وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا ، وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا ، أَوْ لَا أَذْلكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمْوَهُ تَحَابَبْتُمْ ؟ أَفَشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ » رواه مسلم.

Ebû Hüreyre *radiyallahu anh*'den rivâyet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: “**Canım kudret elinde olan Allah’a yemin ederim ki sizler iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir şey söyleyeyim mi? Aranızda selâmı yayınız!**” Müslim, İmân 93–94

Müslümanların en önemli sevinç günleri olan bayramlar; birbirlerini tebrik etmekle sevgi, saygı, ikram ve cömertlik gibi erdemlerin ortaya çıkmasına dolayısıyla da milli birlik ve beraberliğin oluşmasına en büyük katkıyı sağlar.

Bayrama önce peygamberimiz ve ashabı kiramın yaptığı gibi güne namazla başlayıp akraba ve dostlarla yemekler yenir. Daha sonra karşılıklı ziyaretleşmeler yapılır. Eğer bulunan mahallede meşru şekilde eğlence vb. gibi sosyal etkinlikler düzenleniyorsa onlarda izlenir.

Bayramların gergin ve soğuk ilişkileri yumuşatma, kırgın, dargın ve küskünlerin barışması gibi bir fonksiyon icra ettiği de malumdur. Ayrıca Depremzede kardeşlerimiz, hastane, ceza evleri, huzur evleri ziyaret edilerek ortak milli bir şuurun oluşması sağlanır.

Ukbe bin Amir (R.A) Peygamberimizin şöyle dediğini rivayet ediyor; “**Arefe, bayram ve teşrik günleri biz ehli İslam’ın bayramıdır. o günlerde yeme ve içme günleridir.**” (Ebu Davud, savm 49(2419) Tirmizi, Savm 59 (773)

- وعن مُعَاذٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : قَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ : الْمُتَحَابُّونَ فِي جَلَالِي ، لَهُمْ مَنَابِرُ مِنْ نُورٍ يَغْطِيهِمُ النَّبِيُّونَ وَالشَّهَدَاءُ »

Muâz *radiyallahu anh*, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’i şöyle buyururken dinledim dedi: Allah Teâlâ; “**Benim rızâm uğrunda birbirlerini sevenler için peygamberlerin ve şehidlerin bile imreneceği nurdan minberler vardır**” buyurmuştur. Tirmizî, Zühhd 53

İbni Abbas (R.A) Rasulullah efendimizin şöyle buyurduğunu rivayet ediyor; “**Farzlardan sonra amellerin Allah’a en sevimli olanı Müslümanların kalplerine sevinç sokmaktır.**” (-Metcer Er-Rabih, shf:540)

Bayramlar bizlerin en önemli sevinç günleridir. Bu sebeple bayram günlerinde, bu sevincimizi daim hale getirmek, mutlu ve huzurlu bir bayram geçirmek, hem Rabbimizin hem kendimizin hem de sosyal hayatta

beraber olduğumuz insanların razı olacağı bir hayatı sürdürmek için yapmamız gereken hususlar vardır. Bu hususlardan biri de sıla-i rahimdir.

Bu bağlamda Sıla-i rahim; gerek kan, gerekse evlilik vesilesiyle oluşan hısımlara, yakınlarla iyilikte ve yardımda bulunma, onlarla ilgilenme, akrabalık bağlarını güçlendirip, koruma şeklinde tanımlanabilir. Yüce Rabbimiz birçok âyette akrabaya hakkını vermeyi emretmektedir.

وَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تَبْذُرْ تَبْذِيرًا

“*Akrabaya, düşküne, yolcuya hakkını ver; elindekileri saçıp savurma.*” İsra, 17/26

فَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“*Yakınlığı olana, Akrabaya, yoksula, yolda kalmışa hakkını ver. Allah'ın rızasını dileyenler için bu daha hayırlıdır. İşte onlar saadete erenlerdir.*” Rum, 30/38

Cuma günleri hutbeden inmeden hemen önce okuduğumuz ayet-i kerimde;

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

“*Allah şüphesiz adaleti, iyilik yapmayı, yakınlarla bakmayı emreder; hayâsızlığı, fenalığı ve haddi aşmayı yasak eder. Tutasınız diye size öğüt verir.*” Nahl, 16/90. Buyurmaktadır.

Bizim için en güzel örnek olan Allah Resûlü, Akrabalar arası ilişkinin önemini bizzat yaşayarak öğrenmiş ve bizlere de öğretmiştir. O, Babasını hiç göremeyen bir yetim olarak dünyaya gelmiştir. Annesini de dayılarını ziyarete gittikleri zaman Medine dönüşünde kaybetmiş, önce dedesinin, sonra da kendisine çok şey borçlu olduğu amcası Ebû Tâlib'in himayesinde yetişmiştir. Resûl-i Ekrem, son nefesine kadar kendisini destekleyen ama İslâm'ı seçmeyen amcası Ebû Tâlib ile aralarındaki rahim bağının, rahmete dönüşmesi için çok çabalamış, hatta sırf bu yüzden ilâhî itaba (azarlanmaya) bile muhatap olmuştur. (Tevbe 9/113)

Rivayete göre, Resul-i Ekrem (s.a.), amcası Ebu Talip'e vefat etmeden önce hitaben şöyle buyurmuştu: “*La ilahe illallah*” de ki, kıyamet günü senin lehine şهادette bulunayım. Ebu Talip ise, “Kureyş kadınları beni kınarlar, korkudan bunu söyledi derler. Eğer böyle demeyecek olsalardı, müslüman olup seni sevindirirdim” demişti. Hz. Peygamber'in, çok sevdiği, önemli yardımlarını gördüğü amcasının hidayeti için böyle çırpınışı üzerine

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

“*(Resûlüm!) Sen sevdiğini hidayete erdiremezsin; bilakis, Allah dilediğine hidayet verir ve hidayete girecek olanları en iyi O bilir.*” Kasas, 28/56 ayeti nazil oldu.

Akrabalarımıza karşı olan ilişkilerimizde bu duyarlılığı göstererek Rasûlullahı örnek almaya çalışmalıyız. Peygamberimiz akrabaya o kadar önem verirdi ki; Hz. Hatice annemiz peygamberimize ilk vahiy gelip te eve geldiğinde peygamberimizin heyecanını yatıştırırken söylediği cümle

، فَقَالَتْ خَدِجَةُ كَلَّا وَاللَّهِ مَا يُحْزِيكَ اللَّهُ أَبَدًا ، إِنَّكَ لَتَصِلَ الرَّحِمَ

“*Vallahi sen üzülme; Çünkü sen, akrabalarla ilişkini sürdürürsün.*” Buhârî, Bed'ü'l-vahy, 1 olmuştur. Bu da Rahmet Elçisi'nin bu konuda eskiden beri ne denli hassas olduğunu göstermektedir.

Hicret ettiğinde de Medine'ye varır varmaz verdiği ilk mesajlar arasında yine sıla-i rahim'e vurgu yapmıştır. Konuyla ilgili; İslâm'la şereflenen Yahudi bilginlerinden **Abdullah b. Selâm** şöyle anlatır: “Peygamber (sav) Medine'ye geldiği zaman halk onu karşılamaya çıktı. 'Resûlullah geldi!' çığlıklarını duyunca, bir bakayım diye halkın içinde ben de gittim. Onun yüzünü açıkça görünce, bir yalancı yüzü olmadığını anladım. Ondan işittiğim ilk buyruğu şu oldu:

فَكَانَ أَوَّلَ شَيْءٍ سَمِعْتُهُ تَكَلَّمَ بِهِ أَنْ قَالَ « يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَفْشُوا السَّلَامَ وَأَطْعِمُوا الطَّعَامَ وَصِلُوا الْأَرْحَامَ . « وَصَلُوا بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ

'Ey insanlar! Selâmı yayın, yemek yedin, sıla-i rahmi yerine getirin (akrabalarınızla bağlarınızı koparmayın), insanlar uyurken namaz kılın ve cennete selâmetle girin.'” Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme 42; İbn Mâce, Et'ime, 1

Âyet-i kerimelerdeki gibi Allah Resûlü de sıla-i rahim konusunun önemini sık sık dile getirmiş olup bazı hadislerinde akrabalar arası ilişkileri, doğrudan iman ile de irtibatlandırmıştır.

« مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْنَمْ »

“Kim Allah'a ve âhiret gününe inanıyorsa, misafirine ikramda bulunsun. Kim Allah'a ve âhiret gününe inanıyorsa, akraba ilişkilerini sürdürsün...” buyurmuşlardır. Buhârî, Edeb, 85.

Bunun gibi akraba bağlarını sürdürmeye teşvik eden, aradaki bağları koparmaktan sakındıran birçok hadis mevcuttur. Söz gelimi Sevgili Peygamberimiz bir hadislerinde,

« قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ « مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُبْسَطَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ أَوْ يُنْسَأَ فِي أَثَرِهِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ »

“Kim rızkının bollaştırılmasını yahut ecelinin geciktirilmesini arzu ederse, akraba ilişkilerini sürdürsün!” buyurur. Müslim, Birr, 20; Buhârî, Edeb, 12

Bu nedenle de soy ve sopun öğrenilmesini tavsiye ederek;

« قَالَ تَعَلَّمُوا مِنْ أُنْسَابِكُمْ مَا تَصِلُونَ بِهِ أَرْحَامَكُمْ فَإِنَّ صَلَاةَ الرَّحِمِ مَحَبَّةٌ فِي الْأَهْلِ مَثْرَاءٌ فِي الْمَالِ مَنْسَاءٌ فِي أَثَرِهِ »

“Akrabalar arası bağların koparılmaması, aile içinde sevgi, malda bolluk ve ömrün uzamasına (bereketlenmesine) sebeptir.” Tirmizî, Birr, 49; İbn Hanbel, II, 374 buyurur.

Yine peygamberimiz tarafından

« قَالَ مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَمَدَّ لَهُ فِي عُمُرِهِ وَيُوسَعَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَيُدْفَعَ عَنْهُ مِيتَةٌ السُّوءِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ وَلْيَصِلْ رَحِمَهُ »

“Ömrünün uzamasını (bereketlenmesini), rızkının genişletilmesini ve kötü bir şekilde ölmekten kurtulmayı isteyen akrabalarla ilişkilerini sürdürmesi tavsiye edilmiştir”. İbn Hanbel, I, 143.

Bir bedevi adam **Hz. Peygamber'e** gelerek, **“Bana, yaptığımı beni cennete sokacak bir amel haber ver!”** der. Orada bulunanlar, **“Buna da ne oluyor!”** derler. **Hz. Peygamber**

« أَرَبٌ مَالَهُ ، تَعْبُدُ اللَّهَ ، وَلَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا ، وَتُقِيمُ الصَّلَاةَ ، وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ ، وَتَصِلُ الرَّحِمَ »

“Bir ihtiyacı var, nesi olacak!” der ve soran şahsa, **“Allah'a ibadet edersin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmazsın. Namazı kıalarsın, zekâtı verirsın, bir de sıla-i rahmi yerine getirirsin(akrabalarla bağlarını sürdürürsün).”** buyurur. Buhârî, Zekât, 1; Müslim, İman, 12.

Rasûlullah bu hadisi ile Namaz ve zekâtтан sonra kişiyi cennete götürecek ameli sıla-i rahim olarak belirtmiştir. Akrabalar ile ilişkilerin sürdürülmesi o kadar önemlidir ki; din farkı dahi dikkate alınmaz. Konu ile ilgili Peygamberimiz hicrete hazırlanırken, belindeki kuşağı ikiye bölerek erzak bohçasını bağladığı için kendisine, “zâtü'n-nitâkayn” yani “iki kuşaklı” denilen **Hz. Ebû Bekir efendimizin kızı Esmâ** annemiz anlatıyor: “Kureys'in Hudeybiye Antlaşması zamanında annem, İslâm'dan yüz çeviren müşrik biri olduğu hâlde kendisine yardım etmemi arzulayarak bana geldi. Bunu haber verdikten sonra Resûlullah'a (sav), 'Yâ Resûlallah! Onunla ilgileneyim mi?' dedim. O da **« نَعَمْ صَلِّ أُمَّكَ »** 'Evet, annenle ilgilen.' buyurdu.” Buhârî, Edeb, 8

Bu hadis-i şerifler de gösteriyor ki sıla-i rahim o kadar önemli ki bu bağı din ve inanç farklılığı bile koparmamalıdır. Çünkü bu bağı Allah (c.c.) bağlamış ve koparılmamasını istemiştir.

Resûl-i Ekrem'in bizlere öğrettiğine göre, sıla-i rahim sadece iyiliğe iyilik değil kötülüğe de iyiliktir. Peygamberimiz;

« قَالَ « لَيْسَ الْوَاصِلُ بِالْمُكَافِي ، وَلَكِنَّ الْوَاصِلَ الَّذِي إِذَا قَطَعَتْ رَحِمُهُ وَصَلَهَا »

“Sıla-i rahim yapan, akrabasından gördüğü iyiliğe iyilikle karşılık veren kimse değil, akrabası kendisine iyiliği kestiğinde dahi onlara iyilik yapandır.” Buhârî, Edeb, 15. Buyurmuştur. Atalarımız da; “İyiliğe iyilik her kişinin, kötülüğe de iyilik er kişinin harcıdır” derler.

Konuyla ilgili çeşitli rivayetlerde **H. Peygamber**, **قَالَ أَفْضَلُ الْفَضَائِلِ أَنْ تَصِلَ مَنْ قَطَعَكَ وَتُعْطِيَ مَنْ مَنَعَكَ وَتَصْفَحَ عَمَّنْ شَتَمَكَ** akrabalık ilişkisini kesenle ilişki kurmayı, vermeyene vermeyi ve sataşanı affetmeyi, faziletlerin en üstünü olarak anmıştır. İbn Hanbel, III, 439.

Allah Resûlü'nün dostlarından **Ukbe b. Âmir** anlatıyor: “Bir gün Resûlullah (sav) ile karşılaştım. Hemen elimi uzattım ama o benden evvel davranıp benim elimi tuttu ve

يا عقبه ألا أخبرك بأفضل أخلاق أهل الدنيا والآخرة تصل من قطعك و تعطي من حرمك :
و تعفو عن ظلمك ألا و من أراد أن يمد في عمره و يبسط في رزقه فليصل ذا رحمه

'Ey Ukbe! Sana dünya ve âhiret ahlâkının en faziletlisini haber vereyim mi?' dedikten sonra şunları sıraladı: 'Seninle ilişkiyi kesen yakınlarla ilişkini sürdürürsün, sana vermeyene sen verirsin, sana zulmeden affedersin.' ” Hâkim, Müstedrek, VII, 2602 (4/162).

İslam'da sıla-i rahim, akrabalık bağı o kadar önemlidir ki; **Rasûlullah sıla-i rahmi** koparmak için yemin edilmemesini ya da adakta bulunulmamasını söyleyerek

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لَا نَذَرُ :

« وَلَا يَمِينٌ فِيمَا لَا تَمْلِكُ وَلَا فِي مَعْصِيَةٍ وَلَا قَطِيعَةٍ رَحِمَ

“Akraba ile bağı koparmaya yemin de edilmez, nezir de!” buyurmuşlardır. Nesâî, Eymân, 17

Nitekim malı mülkü olan sahâbîlerden **Mâlik b. Nadle el-Cüşemî**,

« قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ يَأْتِينِي ابْنُ عَمِّي فَأَخْلِفُ أَنْ لَا أُعْطِيَهُ وَلَا أَصِلُهُ . قَالَ « كَفَّرَ عَنْ يَمِينِكَ
amcasının oğluna bir şey vermemeye ve onunla ilişkiyi sürdürmemeye yemin ettiğini söyleyince **H. Peygamber** ondan, daha hayırlı olanı yapmasını ve yemininin kefareti ödemesini istemiştir. Nesâî, Eymân, 16; İbn Mâce, Kefâret, 7

Bütün bu ayet ve hadislerden sonra Bugün özellikle şehirleşmenin ve maddeye, menfaate önem vermenin getirmiş olduğu aileler arasındaki soğukluğu, hatta parçalanmaları ve akrabalar arasındaki bağların kopmasını düzeltmek için bu günleri fırsat bilerek yeniden canlandırmanın gerekmektedir. Çünkü biz insanız. Sevinçlerimizi paylaşmakla çoğaltır, üzüntülerimiz paylaşmakla azaltırız. Bu sebeple Bayramın vermiş olduğu bu sıcak iklim çerçevesinde ana-babımızı, akrabalarımızı ve huzurevinde unuttuğumuz büyüklerimizi yeniden hatırlamalı onlara el uzatmalıyız.

Unutmayalım ki, bir gün bizimde bünyelerimiz yaşlanacak ve bugün yaşlılarımıza layık gördüğümüz davranışları yarın kendimize yapılmasını asla istemeyeceğiz. **H. Peygamber (s.a.v.) :**

لا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ “Kendisi için istediğini mümin kardeşi için istemeyen iman etmiş olmaz” Müslim, İmân 71-72; Buhârî, İmân 7 buyurarak bu hususa işaret etmektedir. Yaşadığımız dünya, etme-bulma dünyası değil midir? Peygamberi ifadeyle لا يُرْحَمُ لَا يُرْحَمُ “Merhamet edilmeyene merhamet edilmemektedir.” Riyazü’s-Salihin, Hadis No:227,229 Ayrıca Kutsal Kitabımız Kur’an-ı Kerim’de “Muhammed, Allah’ın Resulüdür. Onunla beraber olanlar, inkârcılara karşı çetin, birbirlerine karşı da merhametlidirler.” Fetih, 48/29 buyrulur, Müminlerin en temel özellikleri arasında, inananların birbirlerine merhamet duymaları gerekliliği vurgulanmıştır.

Bayramlar sadece aile içi ziyaretlerinin yaşandığı bir zaman dilimi olmamalıdır. Hastanede hasta olarak yatan kardeşlerimizi unutmamalı, geçmiş olsun ziyaretlerine devam etmeli ve kendilerinden hayır dua almaya özen göstermeliyiz. **Peygamber Efendimiz hasta ziyaretlerinde** bulunanlara şu müjdeyi vermiştir.

« إِنَّ الْمُسْلِمَ إِذَا عَادَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ لَمْ يَزَلْ فِي خُرْقَةِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَرْجِعَ »

“Bir Müslüman, hasta bir Müslüman kardeşini ziyarete gittiğinde, dönünceye kadar cennet hurfesi (meyvesi) içindedir.” Müslim, Birr, 40-42 Hastanın en büyük destekçisi kendisi için ziyarete gelenlerin verdiği moraldir. Hastaya yapılacak en büyük eziyetlerden birisi de kendisini ziyarete hiç kimsenin gelmemesidir. Bu

sebeple hasta kardeşlerimize geçmiş olsun ziyaretinde bulunmak iyileşmelerine yardımcı olmamızın yanı sıra, birlik ve beraberliğimizin sağlamlaştırılmasına katkıda bulunacaktır.

Bizleri yetiştiren ve bizlerden önce ahiret yolculuğuna çıkmış olan başta aile büyüklerimiz olmak üzere yakınlarımızın ve Müslüman kardeşlerimizin kabirlerini ziyaret etmeli, onlara hayır duada bulunmalı ve ibret almalıyız. Bu hususta **H. Peygamber (s.a.v.)** şöyle buyurmaktadır.

« فمن أراد أن يزور القبور فليزر فإنها تذكرنا بالآخرة »

“*Kabirleri ziyaret etmek isteyen ziyaret etsin. Çünkü kabir ziyareti bize âhireti hatırlatır*” Tirmizi, Cenaiz, 60

SONUÇ OLARAK:

-Anne-babamız başta olmak yakın ve uzak akrabalarımızı, mahallede komşularımızı, apartman sakinlerini ziyaret etmeli birbirimizin hayır duasını almaya özen göstermeliyiz. Bayramlar birbirimizden ayrılıp, tatil yerlerine uzaklaşma zamanı değildir. Bayramlar mutluluğu paylaşma zamanıdır. Bayramlar hayatı paylaşabilme zamanıdır. Bu sebeple bayram için gidilebilecek en güzel yer ailemizin yanıdır. Eğer gitme imkânımız olmamış ise bir telefon açmalı, büyüklerimizin gönüllerini hoş etmeliyiz.

-Akrabalık ilişkilerimizi zedelediğimiz, birbirimize küs olduğumuz insanlar varsa bu bayramlar bizim bir araya gelmemize vesile olmalıdır. Bir Mümine kardeşiyle üç günden fazla küs durması helal değildir. Bayramlar aramızda bulunan dargınlıkları bitirme zamanı olmalıdır. Bayramlar birbirimize sırt dönme değil, birbirimize muhabbetle sarılma zamanlarıdır. Bayramlar soğuklukların giderilmesi için bir fırsattır. Lütfen bu fırsatı iyi değerlendirilim.

-Bütün çocukların gülücüklerle geçireceği bir bayramı tüm çocuklara yaşatma gayreti içinde olmalıyız. Ramazan bayramının çocuklar için ayrı bir yeri vardır. Kurban bayramı sanki büyüklerin bayramıdır. Ama Ramazan bayramı daha çok küçüklerin bayramı gibidir. Kurban bayramında çocuk elbise istemeyebilir, ama Ramazan Bayramı başkadır. Bütün çocuklar bu bayramda azda olsa çokta olsa mutlaka bir şeyler isterler. Bu bayramda çocuklarımızı sevindirelim. Bu bayram çocuklarımızın hiç unutmayacağı bir bayram olmalı. Sadece kendi çocuklarımız değil, ihtiyaç sahibi kardeşlerimizin de çocuklarını lütfen unutmayalım. Bu bayramda sevinçle bayram sabahına ulaşamamış bir çocuk var ise o çocuğun hüznü bütün Müslümanlara aittir.

-Hastalarımızı ve ahirete göçenleri unutmamalı, ziyaretlerimizi eksik etmemeli ve onlara duada bulunmalıyız. Hastanede yatan kardeşlerimizi ziyaret etmekle onların sıkıntılarını bir nebze olsun unutturabiliriz. Yuvalarda kalan çocuklarımızı ziyaret etmekle onların yüzlerini güldürebiliriz.

DUA

TEVBE DUASINDAN SONRA

- Allah'ım! Bize sonunda küfür bulunmayan bir iman ve kesin bilgi nasip et.
- Allah'ım! İmanı bize sevdire. Kalplerimizi imanla süsle. Küfrü, fıskı ve isyanı bize çirkin göster. Bizi, doğruyu bulanlardan eyle.
- Allah'ım! Bizi Müslüman olarak yaşat, Müslüman olarak canımız al ve Müslüman olarak haşret ve bizi salih kulların arasına dâhil eyle.
- Allah'ım! Bize aile mutluluğu ve iki cihan saadeti ver. Çocuklarımıza zihin açıklığı ve çalışma azmi ver.
- Allah'ım! Çocuklarımıza iyi bir insan, olgun bir Müslüman olarak yetiştirecek imkânlar lütfet. Çocuklarımızı şeytanın şerrinden, şeytan tıynetli insanların şerlerinden muhafaza eyle.
- Çocuklarımıza, büyüklerine, milletine, vatanına sadık hayırlı nesiller olarak yetişmeyi nasip eyle.
- Vatanımızı, milletimizi ve bütün İslam âlemini zalimlerin, düşmanların ve hainlerin şerlerinden muhafaza eyle. Hainlerin haince planlarını kendi başlarına çevir ya Rabbi.
- Bize uzun ömürler, helalinden bol kazançlar, tatlı lisanlar, huzurlu kalpler, faydalı bilgiler, iffetli eşler ve hayırlı evlatlar nasip eyle ya Rabbi.

· Allah'ım! Bize lütfettiğin ve yaşama imkânı verdiğin Ramazan ayında senin rızanı gözeterek tuttuğumuz oruçları, kıldığımız teravihleri, okuduğumuz Kur'anları, hatimleri, verdiğimiz fitreleri en güzel şekilde kabul eyle Ya Rabbi.

· Bu yıl olduğu gibi gelecek yıllarda da hep beraber nice Ramazanları coşkuyla yaşamayı hepimize nasip eyle ya Rabbi.

· Bu bayramları, milletimizin ve İslam âleminin diriliğine, kalkınmasına ve mutluluğuna vesile eyle ya Rabbi!

BAYRAM NAMAZININ TARİFİ

Vaazımızın bu kısmında Bayram namazı ile ilgili genel prensipleri paylaşmak isterim. Bayram namazları yılda iki defa kılınması sebebiyle unutulmuş olma ihtimali olduğundan dolayı kılınışını sizlere paylaşarak vaazımızı sonlandırıyoruz. Bayram namazı, biri ramazan bayramında diğeri kurban bayramında olmak üzere yılda iki defa kılınan iki rek'atlık bir namazdır. Bayram namazı Hanefî mezhebinde, cuma namazının vüçûb şartlarını taşıyan kimselere vâciptir. Bayram namazının diğer namazlardan kılınış bakımından farkı, bunun her rek'atında üçer fazla tekbir olmasıdır. Bu fazla tekbirlere "zâid tekbirler" denir.

Bayram namazı kılmaya niyet edip imama uyduktan sonra imamla beraber tekbir alıp namaza başlarız. "subhaneke" okuduktan sonra, üç defa tekbir alırız. İlk tekbir aldıktan sonra ellerimizi yana salıveririz. İkinci tekbir aldıktan sonra yine ellerimizi yana salıveririz, üçüncü tekbir aldıktan sonra ellerimizi bağlarız. İmam Efendi fatihayı okur fatiha ile beraber bir başka süre okuduktan sonra rükuya gider secdelerimizi yerine getirdikten sonra ikinci rekata kalkarız. İkinci rekatta İmam Efendi fatiha ve bir süre okuduktan sonra, imamla beraber ilk tekbiri alır ellerimiz yana salıveririz. İkinci tekbir alıp yine ellerimizi yana salıveririz, üçüncü tekbir alıp yine ellerimizi yana salıveririz. Dördüncü tekbirle beraber rükuya eğilip, secdelerimizi yaptıktan sonra kadeye oturur, tahiyyatımızı okuyup, dualarımızı bitirdikten sonra selam veririz. Namazdan sonra imam minbere çıkar ve hutbe okur.

Vaazımızı **Alvar'lı Muhammet Lütfi Efe** hazretin bayramın nasıl bir bayram olması gerekliliğini ifade ettiği mısralarıyla sonlandırıyorum.

Can Bula Cananını
Bayram O Bayram Ola
Kul Bula Sultanını
Bayram O Bayram Ola

Hüzn-ü Keder Def Ola
Dilde Hicap Ref Ola
Cümle Günah Af Ola
Bayram O Bayram Ola

Lütfi Ya Lütfü Kerim
Erişe Rahmu-Rahim
Bermurad Ede Fehim
Bayram O Bayram Ola

Bu vesile ile sevinç, mutluluk ve huzur günü olan bu bayram gününün hem kendimize hem memleketimize ve hem de bütün İslam âlemine hayırlar getirmesini Rabbimizden niyaz eder, Ramazan Bayramınızı tebrik ederim. Yüce Rabbim sevdiklerimizle beraber mutlu ve huzurlu nice bayramlar geçirmemizi nasip etsin.